

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

64. De irregularitatibus ex delicto circa baptismi sacramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Decimo, non potest Episcopus dispensare super hanc irregularitatem, quia procedit ex delicto, a quo non potest absolueri, & cui prohibita est absolutio, censetur prohibita dispensatio; cui enim prohibetur minus, prohibetur maius, c. cum illorum, de sent. excomm. Hodie tamen in foro interiori quando delictum est occultum, potest, & absolvere, & dispensare per Concil. Trid. sess. 24. c. 6.

De irregularitatibus ex delicto circa baptismi sacramentum.

CAPVT LXIV.

Circa baptismi sacramentum occurrunt quaedam irregularitates ex delicto, pro quarum explicatione nonnulla sunt adnotanda.

Primo, qui scienter bis, aut pluries baptismum suscepit est irregularis ex delicto, can. eos, quos, de consecr. d. 4. nec ad clericatum admittuntur, can. confirmandum d. 50. cum ijs solus Papa dispensat, Anton. 3. p. tit. 28. c. 6. §. 3. Episcopus autem ex concessione Concil. Triden. sess. 24. cap. 6. dispensat, quando est crimen occultum, etiam ante Concil. secundum Scotum. 4. d. 6. q. 8.

Secundo, etiam rebaptizati ignoranter sunt irregulares, can. qui bis, de consecr. d. 4. Est tamen controuersia inter Doct. in hoc dicto, ut constat ex Gloss. & Arch. ibi. quidam enim existimant, quo modocumque ignoret etiam si sit ignorantia probabilis, & inuincibilis, esse irregularem, pro qua opinione faciunt verba canonis, quae talia sunt. Qui bis ignoranter baptizati sunt, non indigent pro eo poenitere, nisi quod secundum canones ordinari non possunt. in hanc sententiam inclinant Archid. & Gloss. & Anton. loco citato. addunt Archid. & Antonin. in hoc casu posse Episcopum dispensare. Alij tenent, quando ignorantia est improbabilis, seu crassa, esse irregularem; sed tamen si est probabilis & inuincibilis, quia facta diligentia non inuenit se esse baptizatum. in hac opinione est Scotus. 4. sen. d. 6. q. 8. & Landul. eum sequens citatus a Turrecr. can. qui bis. & Nau. in summ. c. 27. num. 246. loquimur autem de ignorantia facti: nam iuris ignorantia in hoc casu non excusat, ut ibi notat Scotus: nam quilibet adultus baptizatus

tenetur scire, baptismum semel tantum suscipiendum
 puto ergo probabiliter dici posse cum secunda opinio
 nempe qui ignorantia probabili ignorabat se esse baptizatum
 non esse irregularem, sed quando est ignorantia crassa, quæ
 cum peccato, & hoc etiam sequitur Silu. ver. irregularitas
 facit pro hoc can. solemnitates i. de consecrat. d. 1. non
 monstratur reiteratum, quod nescitur esse factum, & ca.
 multa. de conse. dist. 4. quod etiam procedit in rebaptizati-
 bis ex ignorantia probabili, vt dicemus statim; nihil enim
 contrahitur ex hoc. verba autem canonis, quæ omnibus appo-
 runt difficultatem, sic sunt intelligenda. non inquit rebaptizari
 pœnitere publica pœnitentia, quæ nõ datur pro quolibet delicto,
 sed pro certis grauib; & enormibus: iste autem, qui ignorantia
 crassa bis baptizatus est, peccauit, & est irregularis, non ita
 grauius, vt publice debeat pœnitere. & per hanc
 declarationem non est opus venire in eam responsionem
 nempe illum canonem non habere auctoritatem, quia est
 iusdã Episcopi.

Tertio, reconfirmatus, & reordinatus etiam scienter, si
 quis peccet grauius, irregularis nõ efficitur. in hoc dicto
 est controuersia: nam Archid. can. qui bis, de consecr. d. 4. e-
 dem putat rationem de his tribus sacramentis, quia longè
 imprimunt caracterem. idem Anton. 3. p. tit. 28. c. 6. §. 3. & 4.
 uar. loco citato. facit pro ea opinione can. sicut d. 68. vbi
 dicitur, quod nemo debet reordinari, sicut nec rebaptizari, & co-
 dictum. de consecr. d. 4. vbi etiam habetur, neminem debet
 reconfirmari, sicut nec rebaptizari: tamen his non obstantibus
 contrarium tenent Scot. 4. d. 6. q. 8. & Turrecr. can. dicitur
 allegato, & Tabien. ver. irregularitas 4. §. 7. & hoc veritas
 nam non est inducenda irregularitas, quæ non fit iure expre-
 sa, vt sæpe dictum est, & omnes admittunt ex c. is qui. de
 excom. in 6. talis autem irregularitas non habetur expresse
 iure, nisi in solo baptismo. canones autem allegati solum
 prohibent, ne quis reordineur, nec reconfirmetur, tamen nõ
 ponunt eandem irregularitatis pœnam, quæ est in rebaptiza-
 to. Nec est eadem ratio: nam baptismus est ianua, per quam
 intratur in Ecclesiam, & homo fit Christianus.

Quarto, qui bis confert baptismum est etiam irregularis
 sicut & bis baptizatus. hoc communiter Doctores tenent. c. 2.
 de apost. nec est alius canon, quo ea irregularitas probetur
 nam quos allegat Gloss. ad quam Doct. se remittunt, non col-

tinent nisi solam prohibitionem, ne quis baptismum reiteret: cap. autem allegatum de apost. expresse non loquitur, nisi de acolitho, qui ministravit scienter bis baptizanti presbytero: quo casu respondet Papa, si crimen est publicum, ne ad maiores promoveatur; si verò occultum, permittatur promoueri absque vlla dispensatione, vt notat Innocen. c. ex tenore. de temp. ordin. & id ipsum verbum verba capituli indicant, sicque interpretatur Anchar. cum alijs. de eo autem, qui bis baptizauit, nihil disponitur, nisi argumentum sit à fortiori, quod si is, qui in seruuit illi tali, pœnitentia notatur, multò magis ille, qui baptizauit bis. quod admitto, sed inde non sequitur, nisi quando est publicum delictum, non posse ordinari, aut vti ordinibus; non autem quando est occultum. hoc autem non inducit specialem irregularitatem, sed communis est omni delicto publico, vt paulò post dicemus. Non ergo videtur bis baptizans irregularis esse, nisi quando crimen est notorium; tunc enim ex criminis notorietate est irregularis, quia est graue scelus: at in rebaptizato est vera irregularitas, quia etiam occultus est irregularis. fauet huic, quia nullus est canon expresse faciens irregularem bis baptizantem. sicut est de bis baptizato. fauet etiam, quia Specula. tit. de dispens. in materia irregul. nu. 13. diligenter irregularitates tractans, non loquitur, nisi de rebaptizato. similiter Anto. 3. p. tit. 28. c. 6. §. 3. Fauet etiam, quia non est similis ratio in baptizante, & in baptizato, quia baptizanti non repugnat pluries baptizare: nam pluries confert baptismum diuersis: at baptizato repugnat, quia pluries suscipere non potest. nec ab vno, nec à pluribus. probabilius ergo puro non esse irregularem bis baptizantem, nisi ex criminis notorietate, quod si cum multis velis sentire, nam communiter tenent Doct. bis baptizantem etiam esse irregularem, tunc dic. eum esse irregularem, quando scienter bis baptizat, vel ignoranter ignorantia crassa; secus si ignorantia facti fuit inuincibilis; nò enim esset irregularis: iuris autè ignorantia non excusat; & sic Anto. Burr. & Anchar. ca. ex litterarum. de apost. dicunt; si tamen bis confirmaret, aut ordinaret, non esset irregularis, vt dictum est de bis ordinato, aut confirmato. dispensat in hoc Papa, nisi quando est occultum crimen.

Quinò, qui baptizaret secundo sub conditione, dicendo, si non est baptizatus, quamuis esset ignorantia crassa, quia potuit scire esse baptizatum, immò etiam si sciret, non esset irregularis, quia verè non dicitur rebaptizare, qui sub conditio-

ne baptizat, nisi posita conditione, & ita tenet Nauar. citato.

Sextò, qui baptizatus est ab Hæreticis in adulta ætate, et fit fidelis est irregularis, & nunquam ordinatur, can. qui qualiber. l. q. 7. secus si in ætate infantili ante vsu rationis. q. 4. can. placuit, & can. qui apud. nec in ijs dispensat Episcopus nisi quando occulta sunt.

Postremò oritur quædam irregularitas ex dilatione baptismi, quæ habetur can. l. d. 57. si quis adultus in aegritudine constitutus fuerit baptizatus, presbyter ordinari non debet, sed enim illius præsumitur non voluntaria, sed ex necessitate, nisi postea fides illius probabilis fuerit, aut hominum raritas congerit. Gloss. ibi, hanc irregularitatem ex delicto appellatur, sumitur enim qui potuit, & debuit sanus baptizari, & delictum postea vero infirmitate coactus baptismum suscepit, deliquit se. Nec tollitur hæc irregularitas per baptismum, quia committitur in ipso baptismo, & per eum efficitur. hodie parum est in vsu; si tamen casu accideret, esset irregularis qui deliquisset.

De irregularitatibus ex delicto circa ordinum susceptionem.

CAPVT LXV.

Sunt aliæ irregularitates, quæ & in ordinum susceptione, & in susceptorum administratione contrahuntur.

Primo, excommunicatus maiori excommunicatione ordinem aliquem, etiam minorem suscipiens efficitur irregularis. hoc est commune, & habetur c. i. de eo. qui suscipit. & c. cum illorum, de sen. excom. vbi non distinguitur maior, vel minori ordine. Nota autem, si minori tantum excommunicatione ligatus est, quamuis peccet, non efficitur irregularis. Nota etiam, ignorantiam iuris non excusare, neque si sciebat excommunicatum ordinem susipientem incurrere irregularitatem, nec etiam ignorantiam facti, quando est crassa; bene tamen excusat, si est probabilis, arg. ex cap. apostolica, de cler. excommun. susce. ver. interd. ministr. Non dispensat in hac irregularitate Episcopus, sed solus Papa, Gloss. l. de eo. qui suscipit. nisi quando ingreditur religionem.